

Registratienummer:

1442059

**Notulen van de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland
gehouden op woensdag 12 december 2012 om 19.30 uur in het Provinciehuis te
Lelystad.**

Aanwezig zijn:

De dames R. Azarkan (PvdA), M.C. Bax (PvdD), F.J.E. Boode-Groot Nibbelink (PvdA), de heren R.P.G. Bosma (VVD), W. Boutkan (PVV), J.J.T.M. van den Donk (PvdA), J.E. Geersing (CU), mevrouw I. van Hooff (VVD), de heer C.A. Jansen (PVV), de dames M. Jonker-Waterlander (VVD), I.B. Joesse (PVV), de heren J.J. van Klaveren (PVV), C.J. Kok (PVV), S.J. Kok (D66), J. Kramer (VVD), E.F. Kunst (D66), G. Laagland (PVV), de dames M. Luyer (CDA), J.L.E. Meursing-Stam de Jonge (VVD), de heren S. Miske (GroenLinks), R.T. Oost, (CDA), P.T.J. Pels (PvdA), E.F. Plate (VVD), J. de Reus (VVD), M.A. Rijsberman (D66), mevrouw C.J. Schotman (CDA), de heren R.J. Siepel (CU), J.N. Simonse (SGP), E. Sloot (PvdA), A. Stuivenberg (SP), mevrouw S. Verbeek (SP), de heren H.W.E. van Vliet (VVD) en de heer J. van Wieren (CDA).

Voorts zijn aanwezig:

De heren J.N.J. Appelman (CDA), A. Gijsberts (VVD) en M.J.D. Witteman (PvdA), leden van het college van Gedeputeerde Staten.

Afwezig:

De dames Y. Weijand (VVD), S. Rötscheid (D66), de heren F. Boundati (PvdA), F. Brouwer (CU), E. Boshuijzen (50 PLUS) en H. van Ravenzwaaij (SP).
De heer J. Lodders (VVD) lid van het college van Gedeputeerde Staten.

Voorzitter:

De heer L. Verbeek (CdK)

Griffier:

Mevrouw I.M. Rozema, interim-griffier.

1. Opening.

De voorzitter: "Hartelijk welkom op deze vergadering van Provinciale Staten van 12 december 2012. Het is een vergadering met onze nieuwe apparatuur, zal ik maar zeggen. Je hoort het ook aan de klank van de stem. Hij is anders dan hij eerst was. Het beeld is aanzienlijk scherper geworden. Dat zou ook het geval moeten zijn op internet. De kwaliteit van het beeld is fors toegenomen. Maakt u zich geen zorgen, u ziet op dit scherm geen ondertiteling van de namen maar dat is wel het geval op de uitzending via internet dus dat zal, naar ik aanneem, wel goed gaan. We hebben berichten van verhindering ontvangen. Ik heb een heel lijstje: mevrouw Weijand van de VVD, mevrouw Rötscheid van D66, de heren Brouwer van de ChristenUnie, Boundati van de PvdA en Van Ravenzwaaij van de SP en de heer Boshuijzen van 50+. Van de heer Boshuijzen weet ik dat hij op dit moment meekijkt. Hij ligt in het ziekenhuis. Hij is driemaal gedotterd. Maar het gaat goed met hem. Hij hoopt snel weer naar huis te kunnen. Dus mijnheer Boshuijzen, via de vergadering en via de camera wensen wij u beterschap. Het komt vast wel weer goed. Gedeputeerde Lodders is verhinderd, zoals u bekend is, vanwege familieomstandigheden. Hij zal bij de discussie over de cultuurnota worden vervangen door gedeputeerde Appelman. Alvorens wij verdergaan geef ik graag het woord aan de heer Oost die namens de CDA fractie iets heeft mee te delen en aan te bieden. Mijnheer Oost."

De heer Oost: "Voorzitter, dank u wel. Het is vandaag een bijzondere dag. 12-12-12. Er zijn tal van gebeurtenissen die juist op deze dag plaatsvinden. Men viert feest. Het CDA beseft bij de opening van de nieuwe Ramspolbrug en de Hanzelijn dat wij als Provinciale Staten onze successen te weinig vieren en uitnutten. Het CDA roept dan ook op om dergelijke kansen in de toekomst beter te benutten om zo als Provinciale Staten meer zichtbaar te kunnen zijn. Het katholieke deel van het CDA heeft een Bourgondisch karakter. Het protestantse deel, waar ik ook bijhoor, heeft dat wat minder. Maar op Urk hebben wij dat Bourgondische weten vast te houden en vandaar dat wij feest met u willen vieren met een Urker gebakje. Dat zal zo bij de koffie uitgedeeld worden."

Applaus

De voorzitter: "Dank u wel. Ik ben wel blij dat wij maar 6 gemeenten hebben maar desalniettemin is het gebakje van harte welkom. Ik ga door met agendapunt 2."

2. *Vaststellen agenda*

De voorzitter: "U hebt op uw tafel een aangepaste agenda aangetroffen. Er zijn naar aanleiding van de opinierondes van vanmiddag 5 hamerstukken aan de agenda toegevoegd. Dat ziet u op de agenda zoals die voor u ligt."

Mevrouw Joosse: "Voorzitter, ik heb een punt van orde."

De voorzitter: "Ja, mevrouw Joosse, zegt u het maar."

Mevrouw Joosse: "Het gaat over de cultuurnota, punt 8b. Vanwege het ontbreken van de prestatie-indicatoren, dat was toen een apart stuk maar die maken nu geen onderdeel uit van de nieuwe cultuurnota, en het ontbreken van de mogelijkheid om die inhoudelijk te kunnen bespreken, wil ik voorstellen om dit agendapunt weer op te schorten."

De voorzitter: "Dan bent u bezig met de vaststelling van de agenda. Als u het goed vindt maak ik mijn mededeling even af en dan komen we er zo op terug. Want ik was bezig met de mededelingen rond het vaststellen van de agenda. Daarbij is door de PvdA aangekondigd dat zij mondelinge vragen wil stellen over het vervallen van de busverbinding aan de Runderweg. Mijn voorstel is om dat te behandelen onder agendapunt 4. Als u dat goedvindt. Ik weet dat het CDA graag een motie vreemd aan de orde van de dag wil indienen. Kan het CDA in één zin verwoorden wat het onderwerp van de motie is zodat iedereen daarvan op de hoogte is? Mevrouw Schotman."

Mevrouw Schotman: "De motie betreft de verbreding van de A27 van twee rijstroken naar drie rijstroken per rijrichting."

De voorzitter: "Prima. Daar komen wij dan over te spreken bij punt 9, wat mij betreft. Ik begrijp dat de PVV fractie een discussie wil over het wel of niet opvoeren van de cultuurnota. U hebt net uw argumentatie verwoord. Misschien mag ik reacties horen van andere fracties op het voorstel om de cultuurnota met de argumentatie die mevrouw Joosse heeft uitgesproken, van de agenda af te halen. De heer Simonse."

De heer Simonse: "Voorzitter, wij zijn het daar van harte mee eens. Het is voor ons ook totaal onbegrijpelijk waarom het in deze vorm weer aan ons wordt gepresenteerd."

De voorzitter: "Nog andere fracties? Mevrouw Luyer van het CDA."

Mevrouw Luyer: "Dank u voorzitter. Mijn voorstel is dat eerst de gedeputeerde, die overigens waarneemt, een toelichting geeft op deze vraag. Volgens mij kan het dan vanavond wel aan de orde gesteld worden. Dat lijkt mij ook erg van belang. Omdat organisaties ook moeten handelen en moeten weten waar zij aan toe zijn. Het is al laat. Als wij het uitstellen creëren wij eigenlijk rechtsonzekerheid."

De voorzitter: "Prima, maar dan maken we wel even eerst de eerste termijn af van de fracties. Daarna zal ik de gedeputeerde vragen daarop te reageren. Zijn er andere fracties die in deze termijn willen reageren op het voorstel? De fractie van de VVD. Ga uw gang."

Mevrouw Meursing: "Dank u wel, voorzitter. De VVD is ook tegen uitstel want het is van belang dat we die notitie vanavond vaststellen. Wij sluiten ons aan bij het voorstel van mevrouw Luyer. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel mevrouw Meursing. De SP fractie. Mevrouw Verbeek."

Mevrouw Verbeek: "Dank u wel, voorzitter. De SP is ook voor uitstel. Wij zouden ook nog graag willen weten waarom in juni tijdens de inspraakronde nog niet de subsidieregeling voor de culturele instellingen bekend was? Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. De ChristenUnie. De heer Siepel."

De heer Siepel: "Ja, voorzitter. Het is even wennen dat ik hier zit. Ik was wat in verwarring geraakt door de bijdrage van de VVD naar aanleiding van het voorstel van mevrouw Luyer want ik had namelijk begrepen dat eerst het college de gelegenheid zou krijgen om te duiden wat de mogelijke consequenties van uitstel van behandeling zouden zijn. Mijn fractie wil eerst graag dat antwoord afwachten voordat wij ons uitspreken over vanavond behandelen of op een later moment. Wij willen dus graag eerst inzichtelijk hebben welke consequenties dat voor de culturele instellingen zal hebben."

De voorzitter: "U krijgt daar nadat de gedeputeerde gesproken heeft de gelegenheid voor. D66 had zich ook gemeld. De heer Kok."

De heer S.J. Kok: "Voorzitter wij zijn het ermee eens dat de prestatie-indicatoren in de nota horen maar wij willen wel eerst de consequenties van uitstel voor de subsidieontvangers weten voordat wij een definitief oordeel geven over het feit of wij dit op de agenda willen ja of nee."

De voorzitter: "Dank u wel. De PvdA. Mevrouw Boode."

Mevrouw Boode: "Onze fractie heeft een gelijke reactie. Wij schatten in dat het voor organisaties onwerkbaar wordt. Wij willen dat wel eerst even van de gedeputeerde horen."

De voorzitter: "Dank u wel. Nog anderen? Iedereen voldoende kans gehad? Gedeputeerde Appelman."

Gedeputeerde Appelman: "Dank u wel, voorzitter. Het lijkt mij bijzonder onwenselijk om nu wederom tot uitstel van vaststelling over te gaan. Mede gelet op het feit dat instellingen toch echt duidelijkheid moet krijgen over de wijze waarop zij subsidie kunnen aanvragen. Overigens wijs ik er ook op dat het budget dat daarvoor benodigd is, niet meer verlengd kan worden."

De voorzitter: "Dank u wel. Tweede termijn. De heer Siepel van de ChristenUnie."

Tweede termijn

De heer Siepel: "Ja, tweede termijn maar ook een beetje als interruptie. Het zal de tweede termijn wel zijn. Ongewenst zegt het college. Is het nu niet vaststellen voor de culturele instellingen materieel hetzelfde als het niet vaststellen, dus het verwerpen van de nota?"

De voorzitter: "Dank u wel. Nog andere fracties? Niemand. Heeft de gedeputeerde daar nog een reactie op?"

Gedeputeerde Appelman: "Ja, dat klopt."

De voorzitter: "Dan breng ik nu het voorstel van de PVV in stemming."

De heer Siepel: "Voorzitter, mijn fractie heeft behoefte aan een hele korte schorsing. 2 minuten."

De voorzitter: "Twee minuten schorsing. Dat lijkt mij niet echt een probleem. Het is 19.40 uur. Ik zal u over ongeveer 2 minuten weer aan de tafel roepen. Wij schorsen voor 2 minuten."

Schorsing

De voorzitter: "Ik heropen de vergadering. De heer Siepel heeft om een schorsing gevraagd dus hij krijgt nog het woord, indien hij dat wenst."

De heer Siepel: "Nee hoor, wat mij betreft is het moment van stemming aangebroken."

De voorzitter: "Dan breng ik nu het voorstel van de PVV in stemming. De heer Simonse heeft nog een vraag."

De heer Simonse: "Mag ik voordat we deze stemming doen, nog een stemverklaring afleggen?"

De voorzitter: "Dat mag altijd bij stemmingen. Dus doet u dat maar bij dezen."

De heer Simonse: "Voorzitter, ondanks twee keer de toezegging om meer informatie te geven, gaat dit agendapunt waarschijnlijk vanavond toch zijn loop hebben. Een cultuurnota zonder prestatie-indicatoren. Dit gedrag, want zo willen wij het toch duiden, wordt in deze vergadering dus gewoon beloond."

Gedeputeerde Appelman: "Voorzitter mag ik daar iets over zeggen? Ik heb mij er nog even extra van vergewist maar de prestatie-indicatoren zijn vanuit het college op 1 oktober verstuurd. Zij zijn dus digitaal beschikbaar gesteld. Er zit dus ergens een omissie daar waar het erom gaat dat ze nu niet beschikbaar zijn."

De heer Simonse: "Voorzitter, mag ik daar toch een reactie op geven?"

De voorzitter: "Nou, in dit geval wel even. De griffie bevestigt mij echter dat zij verstuurd zijn."

De heer Simonse: "Ze zijn inderdaad verstuurd maar wat wij vanavond doen is het vaststellen van een cultuurnota zonder prestatie-indicatoren. Daar kunt u niet omheen."

De heer Siepel: "Voorzitter, bij interruptie op de heer Simonse. Dan zou het toch denkbaar zijn, mijnheer Simonse, dat als u graag wilt dat deze indicatoren onderdeel van de nota uitmaken, dat wij als Staten besluiten om ze alsnog, bij amendement, toe te voegen."

De heer Simonse: "Dat is fantastisch. Natuurlijk. U bent altijd al creatief geweest."

De voorzitter: "Wij wachten het dan wel af. Want U anticipeert op een feit dat ik nog niet ken. Want dat besluit moet nog genomen worden. Er wordt hier gesuggereerd dat u een bepaald besluit gaat nemen maar iedereen moet dat nog voor zichzelf uitmaken. Mevrouw Joosse heeft bij de vaststelling van de agenda voorgesteld om het van de agenda af te halen. Dat voorstel breng ik nu echt in stemming. De discussie is, wat mij betreft, gesloten. Voor zover u beslist om de nota wel te behandelen, kunt u bij dat agendapunt de discussie eventueel voortzetten. Op welke wijze u dat dan ook wilt. Ik zal dan mijn best doen om dat in redelijke banen te leiden. Het gaat nu om de stemming. Wie is voor het voorstel van de PVV, zoals verwoord door mevrouw Joosse, om dit agendapunt van de agenda af te halen?"

Stemming

Voor stemmen: PvdD, D66, SP, PVV, SGP.

Tegen stemmen: VVD, PvdA, ChristenUnie, CDA en GroenLinks.

Het wordt geagendeerd want er zijn 13 stemmen voor en de overige zijn tegen en dat is een meerderheid. Het komt straks dus op de agenda aan de orde zoals ik daarnet heb voorgesteld. Ik stel voor om de overige delen van de agenda, zoals ik dat net heb verwoord, vast te stellen. Gaat u akkoord met die vaststelling? Dan is dat aldus besloten."

3. Mededelingen

De voorzitter: "Dit punt gaat over de mededelingen. U bent daar vooraf over geïnformeerd. In het presidium hebben wij gemeend een proef te moeten starten met mondelinge mededelingen van het college in de Staten. Zij zullen over het algemeen gevolgd worden door schriftelijke informatie maar het gaat om actualiteit of het halen van planningen. Dat gaan wij een poosje doen en daarna gaan wij het met elkaar evalueren. Wij kijken dan of het een zinvolle bijdrage is aan het actueel informeren van de Staten. Daar gaat het in dit geval namelijk om. Ik zal zelf de spits afbijten. Ik vraag de heer Stuivenberg daarom om even hier achter de microfoon plaats te nemen."

De heer Stuivenberg vervangt de CdK als voorzitter

De voorzitter: "Het woord is aan de Commissaris."

De Commissaris: "Ja, leden van Provinciale Staten de aanleiding is de toezegging die ik u gedaan heb bij de installatie van gedeputeerde Gijsberts om binnen een maand bij u terug te komen voor wat betreft zijn nevenfuncties. Wij hebben toen al gemeld dat er een flinke lijst met nevenfuncties aan de orde was. Daar heeft overleg over plaatsgevonden en er is bekeken welke beëindigd moesten worden en welke in stand zouden blijven. Ook wat betreft de zakelijke belangen. De zakelijke belangen zouden bij zijn bedrijf zo georganiseerd moeten worden dat er geen belangenverstrengeling zal plaatsvinden met de belangen van de provincie. Ik kan u melden, daar krijgt u morgen schriftelijke informatie over, als ik dat zo mag verwoorden Bert, dat de opschoning van de lijst nevenfuncties heeft plaatsgevonden en is uitgevoerd. Er is nu een actuele lijst van nevenfuncties waarvan ik als Commissaris zeg: dat zijn nevenfuncties die een gedeputeerde kan vervullen zonder dat enige vorm van belangenverstrengeling aan de orde is. U kunt dat zelf straks nalezen wat u ontvangt die stukken. Wij hebben voor de procedurele kant van de zakelijke belangen van het bedrijf van de heer Gijsberts iets meer tijd nodig om dat juridisch goed te regelen. Ik zeg u bij dezen dus toe dat zodra de procedureel juridische kant rond is van zijn bedrijfsbelangen ik u dan zal informeren dat, dat voor elkaar is. Het is een procedure die juridisch netjes gelopen moet worden. Vandaar dat ik u nu nog niet kan melden dat, dat deel al voor 100% rond is. Nogmaals, u krijgt daar morgen de stukken over."

De voorzitter: "Dank u wel. De heer Jansen."

De heer Jansen: "Voorzitter, mag ik daarop reageren? Ik meen mij toch te herinneren dat in de vorige Statenvergadering er gezegd is dat de suggesties van de PVV verwerpelijk waren. Als ik nu de verklaring hoor dan zat daar blijkbaar toch een kern van waarheid in."

De voorzitter: "Het woord is aan de Commissaris."

De Commissaris: "Ik begrijp u niet. Wat bedoelt u te zeggen?"

De heer Jansen: "U legt nu een verklaring af en vorige keer toen wij zelf in onze bijdrage rondom de begroting hier op zinspeelden, vond u dat een verwerpelijke actie van de PVV."

De Commissaris: "Het lastige van dit onderwerp is, denk ik maar daar zullen wij het waarschijnlijk niet over eens worden, dat over het algemeen de vragen die u stelt wat mij betreft geen bezwaar oproepen. Waar u bij mij bezwaar ontmoet is de wijze waarop u dat doet. De formuleringen die u kiest, de aantijgingen die u uit en de beschuldigingen die daar in een ondertoon inzitten, roepen weerstand op en daar heb ik op gereageerd. Zoals ik dat ook bij andere vragen van u gedaan heb. Maar de vragen in zichzelf zijn niet verkeerd. Als het gaat om integriteit van nevenfuncties, daar hebben wij ook in openheid met elkaar over gesproken, dan is dat geen verkeerde vraagstelling. Daar let ik ook op want ik ben als Commissaris daar

verantwoordelijk voor. Daarom rapporteer ik daar ook over. Maar wij beginnen niet met naar elkaar beschuldigingen en aantijgingen te uiten waar wij dat in een normale procedure netjes proberen te regelen. Daar ging het in dit geval bij u om. Zoals dat ook in andere situaties bij u wel vaker het geval is."

De heer Jansen: "Voorzitter als ik mag reageren. Er wordt hier toch een waardeoordeel uitgesproken over de vragen die de PVV stelt. Dat waardeoordeel zegt meer iets over de ontvanger dan over de verzender."

De voorzitter: "Dat is uw opvatting waarvan kennis wordt genomen. Zijn er nog anderen die naar aanleiding van deze mededeling vragen hebben aan de Commissaris? Nee, dan dank ik u en geef ik de vergadering weer in handen van de CdK."

De Commissaris neemt het voorzitterschap weer over.

De voorzitter: "Dank je wel, Arie. Dan gaan wij door met agendapunt 4."

4. *Vragenhalfuurtje*

De voorzitter: "De heer Pels heeft mondelinge vragen over het vervallen van de busverbinding aan de Runderweg. Mijnheer Pels. Graag vanaf de kathedraal."

De heer Pels: "Ik heb afgelopen zaterdag voor het eerst met mijn gezin gebruik mogen maken van de Hanzelijn. Het was een groot genoegen. Maar er zit ook een keerzijde aan deze OV verbinding. Wij zijn op 17 oktober geïnformeerd door het college over de verlenging van de OV concessie IJsselmond. Door onder meer de komst van de Hanzelijn zijn een aantal buslijnen komen te vervallen. Daar hebben wij, als PvdA, een aantal vragen over. Het is zo dat met name buslijn 143, Lelystad-Dronten-Kampen overdag fors is ingekrompen maar ook in de avond en het weekend vind er minder dienstverlening plaats. Als gevolg daarvan is onder meer het bedrijvencluster van de Wageningen universiteit en research (WUR), met vestigingen aan de Runderweg en de Edelhertweg in Lelystad, in veel mindere mate voorzien van een busverbinding. Mijn eerste vraag is of dat bij het college bekend is. Dat deze WUR door een wijziging van de dienstregeling buiten de spits onbereikbaar is geworden met het openbaar vervoer. Is bij het college ook bekend dat er in deze instellingen ook in onregelmatige diensten wordt gewerkt zodat de bereikbaarheid in de spitsuren daardoor niet volstaat? Mijn derde vraag is: deelt u de mening van de PvdA fractie dat dit bedrijvencluster een belangrijke werkgever is voor Lelystad die ook buiten de spits door het openbaar vervoer ontsloten dient te worden? Mijn vierde vraag is: bent u bereid in overleg met de WUR en de gemeente Lelystad te zoeken naar een oplossing waarbij dit bedrijvencluster ook buiten de spitsuren adequaat ontsloten blijft? Toen ik deze vragen voorbereidde, voorzitter, kwamen mij ook allerlei andere gevallen in Flevoland ter oren waarbij een openbaar vervoer verbinding is wegge gevallen. De GroenLinks fractie in Dronten heeft bijvoorbeeld vragen gesteld over het AZC, waar dat ook het geval is. Waar de bewoners 's avonds en in het weekend ook verstoken zijn van openbaar vervoer. U hebt daar eerder ook al vragen over gesteld. Mijn laatste vraag aan het college is: kunt u een overzicht geven van andere locaties waar dit ook het geval is en wat is uw beleid met betrekking tot deze locaties? Dat was het, voorzitter. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. Gedeputeerde Appelman. Misschien kunt u ook achter de kathedraal plaatsnemen."

Gedeputeerde Appelman: "Ja voorzitter, ook ik ben zaterdag met de trein van Lelystad naar Zwolle gegaan. Dat was inderdaad een feest. Maar rondom dat feest zijn inderdaad een aantal klankkleuren naar voren gekomen die het college hebben bereikt. Om met het eerste te beginnen. Het bedrijvencluster van de WUR. Het is ons bekend dat die locatie buiten de spits niet meer door het openbaar vervoer wordt bediend. Het is ons ook bekend dat daar afwijkende werktijden voorkomen. Het hangt nu eenmaal samen met de activiteiten die daar plaatsvinden. Er is echter ook wat telwerk verricht. Dan blijkt dat het gebruik van de desbetreffende halte aan de Runderweg het afgelopen jaar zeer laag was. Er maakten gemiddeld minder dan vier reizigers per dag gebruik van deze halte. De meeste van deze reizigers maakten gebruik van

deze halte tijdens de uren waarop lijn 143, die sinds december aan te duiden is als lijn 163, nog steeds rijdt. Dit cluster is belangrijk voor Lelystad. Maar het aantal reizigers dat daadwerkelijk gebruikmaakt van deze voorziening, rechtvaardigt in onze ogen geen bediening gedurende de hele dag. Desalniettemin zijn wij wel bereid om, samen met de gemeente, een open en constructief gesprek met de WUR aan te gaan om te bezien of hier nog maatwerk mogelijk is. Dat in antwoord op uw vragen. Het is ons ook bekend dat over de gehele lijn er op diverse locaties klachten zijn. En dat, dit ook tot problemen leidt. Wij zullen dan ook komende week overleg laten plaatsvinden tussen de provincie en de vervoerder Connexxion of er op basis van bij ons binnengekomen klachten en opmerkingen een noodzaak bestaat om de dienstregeling aan te passen. Dus daartoe zijn wij bereid en die gesprekken gaan wij aan."

De voorzitter: "De heer Pels wil nog een aanvullende vraag stellen, begrijp ik. Dat kan en daarna is de procedure gesloten. Ga uw gang."

De heer Pels: "Ik vroeg ook naar het beleid rondom deze OV concessie. Ik heb zelf wel de behoefte om daar in breder verband, met het college, over te praten. Kunt u daar ook iets over melden?"

Gedeputeerde Appelman: "Ik denk dat het goed is dat als wij deze gesprekken gehad hebben, wij die bij u terug te leggen en in breder verband met elkaar te spreken over de beleidsmatige inkadering."

De heer Pels: "Voorzitter, de dienstregeling is al ingegaan. Ik zou het dus wel prettig vinden om daar dan ook een termijn aan te koppelen over wanneer wij dat gesprek kunnen hebben met elkaar."

Gedeputeerde Appelman: "Nu moet ik even plaatsvervangend spreken. Ik doe dat dan maar op gezag van het gehele college. Het kan wat mij betreft wel binnen een maand."

De heer Pels: "Dank u wel."

De voorzitter: "Dan tellen wij december even niet mee. We moeten wel werkdagen hebben. Het betekent dat men in januari bij elkaar komt en dit eind januari begin februari tot een rapportage komt. Dat is de bedoeling van de mededeling."

5. *Vaststellen lijst ingekomen stukken d.d. 29 november 2012*

De voorzitter: "Gaat u ermee akkoord de lijst conform de adviezen af te doen? Daar gaat iedereen mee akkoord. Dan is dat aldus besloten."

6. *Vaststellen verslagen/notulen*

a. Notulen besluitvormingsronde van 1 november 2012

b. Notulen besluitvormingsronde van 14 november 2012

De voorzitter: "U treft bij de stukken de notulen aan van de extra Statenvergadering van 1 november 2012 alsmede de notulen van de besluitvormingsronde van 14 november 2012. Daar hebben wij geen opmerkingen over gekregen. Kunnen wij die notulen zo vaststellen? Dan is dat aldus besloten. Naar aanleiding van dit punt breng ik u nog eens in herinnering dat wij op 14 november jongstleden besloten hebben om als bezuinigingsmaatregel de schriftelijke verslagen en notulen af te schaffen. Dat betekent dat vanavond voor de laatste keer schriftelijke notulen worden gemaakt en dat na deze vergadering in het vervolg alles alleen nog digitaal kan worden nagekeken omdat alles opgeslagen is en op te vragen is. Dat betekent ook dat onze notulist mevrouw Mienk Haagen, die daar zit, vanavond voor het laatst aanwezig is. Zij heeft ons vele jaren prima van haar diensten voorzien. Dat konden wij ook zien. Er waren weinig wijzigingen of onenigheden. Er waren hooguit wat onduidelijkheden die verduidelijkt moesten worden. Dus ik wil u eigenlijk graag namens Provinciale Staten een klein presentje overhandigen voor uw vele jaren trouwe dienst. Dus als u even naar voren wilt komen, dan doe ik dat. "

Applaus

Mienk Haagen dankt de Commissaris en via hem alle Statenleden en de griffie.

7. Hamerstukken

- a. Verordening voor de fysieke leefomgeving
- b. Bestuursopdracht EHS-verordening
- c. Multimodale overslaghaven Lelystad-Flevokust
- d. Wijziging luchthavenregeling zweefvliegerterrein Biddinghuizen
- e. 16^e begrotingswijziging 2012

De voorzitter: "Agendapunt zeven is de lijst van hamerstukken. Bij de vaststelling van de agenda heb ik er al iets over verteld. Zij zijn voldoende behandeld geweest in de opinierondes. Het gaat om agendapunt 7a. Wijziging van de verordening voor de fysieke leefomgeving. Dat gaat ook om agendapunt 7b. Bestuursopdracht voor de EHS- verordening. Dat gaat om agendapunt 7c. De multimodale overslaghaven Lelystad-Flevokust. Dat gaat om agendapunt 7d. Wijziging luchthavenregeling zweefvliegerterrein Biddinghuizen en dat gaat om agendapunt 7e. 16e begrotingswijziging 2012. Er zitten een aantal onderwerpen bij waar sommigen van u gevraagd hebben stemverklaring over af te mogen leggen. Ik stel voor om dat in één ronde te doen en niet per onderwerp. Dus ik kijk maar even linksom. Ik begin bij de PvdD. Mevrouw Bax als u zelf even verwoord over welk onderwerp het gaat en wat uw verklaring is."

Mevrouw Bax: "Dank u wel, voorzitter. Het gaat om 7d wijziging luchthavenregeling zweefvliegerterrein Biddinghuizen. Omdat het hier gaat om gemotoriseerde luchtvaart zijn wij van mening dat hierbij een grotere afstand gehouden zou moeten worden van natuurterreinen en bebouwing. We zijn het in dat opzicht eens met de zienswijze van Natuurmonumenten en de omwonenden. Om die reden stemmen wij niet in met 7d. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. De heer Miske van GroenLinks."

De heer Miske: "Dank u wel, voorzitter. Het betreft in ieder geval hetzelfde agendapunt. De wijziging luchthavenregeling. Ook wij willen daar niet mee instemmen gezien de mogelijke negatieve effecten, verstoringseffecten, op de natuur in de Oostrand. Dat was het."

De voorzitter: "Dat was het? De heer Kok van de PVV. Ga uw gang."

De heer C.J. Kok: "Voorzitter, het betreft agendapunt 7 e, de 16^e begrotingswijziging. Onder de titel: tweede ronde voorspellend vermogen is wederom een poging ondernomen om de interne budgetbeheersing te toetsen. De uitgevoerde technische exercitie heeft, wat ons betreft, de gestelde doelen niet gerealiseerd. Daarnaast is de beleidsmatige onderbouwing van de verlaagde posten grotendeels zwak. De timing van de exercitie is evenmin overtuigend. Tenslotte lijkt de totale exercitie vooral te zijn ingegeven door de nu al aangekondigde en voor ons onbekende noodzaak van extra uitgaven in de nabije toekomst. Dit laatste vindt bevestiging in de besluitenlijst van GS van 27 november jongstleden. Voldoende redenen voor de PVV om niet in te stemmen met de voorgestelde 16^e begrotingswijziging. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. De heer Jansen van de PVV."

De heer Jansen: "Dank u wel, voorzitter. Het gaat om punt 7b de bestuursopdracht EHS-verordening. De EHS is van nul en generlei waarde. Dit belachelijke plan van natuurfanaten kost honderden miljoenen euro's die in deze tijd beter kunnen worden gebruikt voor het stimuleren van de economie, het investeren in goede provinciale infrastructuur en het verlagen van de lasten voor de inwoners van Flevoland. Daarom zal de PVV niet instemmen met dit voorstel."

De voorzitter: "Dank u wel. Heeft de PVV nog andere onderwerpen? CDA ook niet? SGP, ChristenUnie, PvdA, VVD? Dan constateer ik dat wij bij agendapunt 7, de zeven genoemde onderwerpen, die ik nu niet nog een keer ga herhalen, met elkaar hebben vastgesteld waarbij ik constateer dat bij 7b; bestuursopdracht EHS-verordening de PVV heeft tegen gestemd en bij agendapunt 7d; wijziging luchthavenregeling zweefvliegerterrein Biddinghuizen, GroenLinks en de PvdD tegen gestemd hebben. Bij agendapunt 7 e; de begrotingswijziging de PVV heeft

teggengestemd. De overigen hebben bij hamerslag voor gestemd. Daarmee zijn deze voorstellen vastgesteld."

8. *Bespreekstukken*

a. Benoeming en ontslag griffier. Benoeming mevrouw mr. Amanda Kost. Eervol ontslag mevrouw drs. R.C.M. Stadhouders.

De voorzitter: "Het eerste betreft de benoeming van onze nieuwe Statengriffier mevrouw Amanda Kost. Zij zit daar achter de pilaar. Hartelijk welkom. Je familie is ook aanwezig. Je vader, je moeder en je partner zitten ook op de tribune. Zij houden een oogje in het zeil maar het gaat vast wel goed. U hebt haar CV bij de griffie kunnen inzien. U hebt het niet ontvangen. Is er iemand die daarover het woord wenst te voeren? Nee. Dan gaan wij over tot stemming. Ik benoem tot leden van de commissie stemopneming: de heer Stuivenberg, mevrouw Schotman en mevrouw Jonker. De heer Stuivenberg benoem ik tot voorzitter van deze commissie. Er zijn 33 leden aanwezig. Waarvan ik aanneem dat zij zich niet van stemming zullen onthouden. Dus de commissie moet straks controleren of er 33 briefjes zijn ingediend en of het aantal stemmen daarmee overeenkomt. De briefjes vond u al op uw tafel, volgens mij, dus ik verzoek u nu uw stem uit te brengen. Ik verzoek de bodes de briefjes op te halen. Dan schors ik daarna vervolgens kort de vergadering tot wij een seintje krijgen dat de commissie zo ver is. Dan zal ik de vergadering weer heropenen."

De bode haalt de stembriefjes op.

Schorsing

De voorzitter: "Ik heropen de vergadering na de schorsing en geef het woord aan de voorzitter van de commissie stemopneming, de heer Stuivenberg."

De heer Stuivenberg: "Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, de commissie stemopneming bestaande uit de volgende leden."

De voorzitter: "Mag ik u even in de rede vallen? Er is iets te veel herrie in de zaal. Als u wilt vergaderen of confereren met elkaar kunt u dat misschien beter buiten de zaal doen want het wordt nu wel erg rumoerig. De heer Stuivenberg."

De heer Stuivenberg: "De commissie stemopneming bestaande uit de leden: mevrouw Jonker, mevrouw Schotman en mijzelf, heeft 33 uitgebrachte stemmen geteld. Dit komt overeen met het aantal aanwezige leden. Er waren 0 stemmen blanco, 0 stemmen tegen en 33 stemmen voor de benoeming van mevrouw A. Kost. Dat betekent dat er geen wettelijke beletselen zijn om tot benoeming van mevrouw A. Kost tot griffier van Provinciale Staten van Flevoland, over te gaan. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. Mevrouw Kost van harte gefeliciteerd. Dan verzoek ik u naar voren te komen voor het afnemen van de belofte."

Applaus

De voorzitter: "Ik verklaar en beloof dat ik, om tot griffier benoemd te worden, rechtstreeks noch middelijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middelijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als griffier naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw Kost: "Dat verklaar en beloof ik."

De voorzitter: "Dank je wel. Heel veel succes als griffier. Ik schors kort de vergadering zodat u allen haar kunt feliciteren. Ik heb een bloemetje voor u. Gefeliciteerd. Op een goede samenwerking."

Applaus

Schorsing

b. Cultuurnota 2013-2016

De voorzitter: "Ik heropen de vergadering. De ingangsdatum voor onze nieuwe griffier is 1 januari. Zij kan nu dus nog rustig naar de vergadering kijken. Volgend jaar zult u haar naast mij zien zitten. Ik heb begrepen dat de heer Simonse een ordevoorstel wil doen voor het vervolg van de vergadering. Ga uw gang."

De heer Simonse: "Voorzitter dat heeft u bijzonder vlot begrepen. Ik wil inderdaad het voorstel doen om een halfuur te schorsen om een amendement in elkaar te zetten. We moeten eerst het stuk even boven water zien te krijgen maar wij willen een amendement in elkaar zetten op de cultuurnota."

De voorzitter: "Dat is een ordevoorstel. Ik stel voor dat u daar gewoon voortvarend mee begint. Ik begrijp wat u wilt doen. Als ze mij zelf even een seintje geeft wanneer wij weer kunnen beginnen. Want misschien hoeft het geen halfuur te duren. Als iedereen zorgt dat hij/zij in de buurt blijft, dan roepen wij u wel weer bij elkaar in deze zaal. Ik schors de vergadering voor een periode tot nader order."

Schorsing

De voorzitter: "Geachte leden van Provinciale Staten ik heropen de vergadering. Ik verzoek de PVV en het CDA om hun overleg af te ronden. Dank u wel. Wij gaan aan de slag met de eerste termijn van de behandeling van de cultuurnota 2013-2016. Omdat de heer Simonse om de schorsing vroeg rond dit onderwerp lijkt het mij goed dat hij als eerste in de eerste termijn het woord voert. Blijft u maar zitten. Ga uw gang."

Eerste termijn

De heer Simonse: "Dank u wel, voorzitter. In het voortraject bij de totstandkoming van deze cultuurnota is de SGP goed betrokken geweest bij de opbouw van de nota die voor ons ligt. De SGP is een groot voorstander, laat dat maar eens gezegd worden, van kunst en cultuur. In het rijk van de natuur mogen wij de grote hand van de Grote Kunstenaar zien. Wij weten ook dat Hij veel mensen de gave gaf en geeft om kunst te bedrijven. Als kader willen wij daarbij volgens het Bijbelwoord uit Kolossenzen 4 even toevoegen: 'en al wat gij doet, met woorden of met werken, doet dit alles in de naam van de Here Jezus'. Of zoals een psalm 19 staat en daar staat het heel mooi: de hemelen vertellen Gods eer en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk. Als wij dan overzien welke thema's een plaats hebben gekregen in deze cultuurnota dan is het ons om principiële redenen onmogelijk om integraal in te kunnen stemmen met deze nota. Wij maken daarom, voorzitter, een voorbehoud op de podiumkunst, cultuureducatie en de amateurkunst. Zeker, de SGP zal ook in de komende drie jaar de uitwerking van deze cultuurnota op de voet volgen, constructief meedenken maar op dit moment willen wij stelling nemen. Wij willen nog een amendement indienen om de prestatie-indicatoren bij de cultuurnota te voegen. Het amendement wordt op dit moment gekopieerd dus ik kan het u niet overhandigen. Ik denk dat dit sneller gaat. En wij doen een oproep aan de gedeputeerde om de prestatie-indicatoren die erin staan in het eerste kwartaal van 2013 concreet te maken. Tot zover onze bijdrage."

De voorzitter: "Dank u wel. Dan is het amendement direct onderdeel van de behandeling. Het lijkt mij volstrekt helder dus ik vind het geen bezwaar om hem direct in de beraadslagingen mee te nemen. Hij zal zo uitgedeeld worden. Maar u kent de prestatie-indicatoren en de bedoeling van het amendement is om deze toe te voegen aan het stuk zoals dat in behandeling is. Welke fracties willen nog meer in de eerste termijn het woord voeren? De SP, mevrouw Verbeek. Ga uw gang."

Mevrouw Verbeek: "Dank u wel, voorzitter. Het is de SP fractie duidelijk dat de provincie zich wil beperken tot haar kerntaken. Maar cultuur is een kerntaak. We zijn het ermee eens dat culturele instellingen niet volledig afhankelijk moeten zijn van provinciale subsidies. Ondanks dat culturele instellingen niet aan bezuinigingen ontkomen, is verdere verschraling van het cultuurbeleid niet wat de SP fractie voorstaat. Er ligt dan ook een enorme uitdaging om met minder middelen een aantrekkelijk cultureel programma te kunnen bieden. Ten tijden van crisis zijn kunst en cultuur vaak de eerste zaken waarop wordt bezuinigd, hetgeen zeker door de SP niet wordt ondersteund. Want juist dan kunnen kunst en cultuur een signaal zijn van nieuwe hoop, inzichten en creativiteit. Een creatieve samenleving daagt iedereen uit om zichzelf te blijven ontwikkelen en draagt de eigen cultuur op een aansprekende manier uit. Kunst geeft kleur aan het leven. Ook wat betreft cultuureducatie is er veel onduidelijkheid. De gedeputeerde heeft aangegeven dat het matchingsprogramma cultuureducatie er veelbelovend uitziet. Maar wij hebben vernomen dat er twijfel groeit bij de betrokkenen of de nieuwe constructie de beoogde continuïteit van het bereiken van alle kinderen wel gaat bewerkstelligen. Hieromtrent heeft de SP fractie bij de begroting 2013 een amendement ingediend dat helaas geen meerderheid heeft gehaald. Ook de brandbrief die gisteren is ontvangen van vijf culturele instellingen, waarbij wordt verzocht om het subsidiebeleid voor de culturele instellingen voor 2013 conform het beleid van 2012 uit te voeren, is niet aan onze aandacht ontgaan. In deze brief is aangegeven dat tijdens de inspraakronde alleen het ontwerp beleidskader bekend was en de subsidieregeling niet. Graag willen wij hierover verduidelijking van de gedeputeerde. De SP fractie is van mening dat de bezuinigingen op het sociale domein geen gelijke tred houden met de overige ingeboekte bezuinigingen. Juist omdat bezuinigingen op kunst en cultuur zo'n enorme impact op onze samenleving hebben. Creativiteit is het fundament van de samenleving. Gezien al deze overwegingen zullen wij niet instemmen met de cultuurnota. Wij steunen wel het amendement. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel, mevrouw Verbeek. Nog andere fracties? Het CDA, mevrouw Luyer."

Mevrouw Luyer: "Dank u wel, voorzitter. Deze cultuurnota is uitgebreid besproken in de inspraakrondes en hier in huis in verschillende rondes. Wij vinden het van belang om duidelijkheid te bieden aan gemeenten en instellingen; wat de koers is die ingezet is dit jaar en hoe de koers volgend jaar zal worden voortgezet. Dit beleidskader geeft richting aan de ombuigingen die plaats moeten vinden. Wij hebben nu eenmaal te maken met recessie. Er is minder geld. Dat dwingt ons ook om te kijken naar de rollen van, met name, onze provincie. Wij vinden het van belang dat wij vanavond instaat zijn om een besluit te nemen met betrekking tot dit beleidskader. Dat betekent dan instemmen. Wij steunen het amendement. Want wij vinden het wel van belang dat wij vanuit dit huis instaat zijn om steeds meer 'smart' te sturen. Ook op deze beleidsterreinen. In combinatie met het amendement kunnen wij vaststellen dat wij kunnen instemmen met zowel het beleidskader als het amendement straks. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. Mevrouw Joosse van de PVV."

Mevrouw Joosse: "Dank u wel, voorzitter. De PVV is een groot voorstander van kunst en cultuur. Maar minstens zo'n groot tegenstander van kunstsubsidies. De PVV heeft kennisgenomen van de inhoud van de memo prestatie-indicatoren. Dit amendement zorgt er niet voor dat de cultuurnota tijdgebonden en meetbaar is opgesteld en de doeltreffendheid daardoor niet meetbaar is. De PVV zal daarom tegenstemmen. Zowel tegen het amendement als tegen de cultuurnota zelf. Dank u wel."

Mevrouw Luyer: "Mag ik een vraag stellen bij interruptie? Aan de PVV, mevrouw Joosse?"

De voorzitter: "Interruptie van mevrouw Luyer."

Mevrouw Luyer: "Ik had altijd begrepen en u hebt het zelf net bevestigd dat u kunst en cultuur wel belangrijk vindt maar geen rol vindt voor de overheid. U bent dus een voorstander van bezuinigingen op dit beleidsterrein. Nu voorziet dit beleidskader in het realiseren van een bezuiniging op dit beleidskader en nu gaat u dat tegenhouden zodat de door u gewenste

bezuinigingen niet gehaald worden, maar integendeel het bestaande beleid gecontinueerd wordt. Ik kan dat niet rijmen. Wilt u dat uitleggen?"

De voorzitter: "Mevrouw Joosse."

Mevrouw Joosse: "Natuurlijk voorzitter. Als je hiermee instemt geef je nog steeds miljoenen uit aan cultuur en dat vinden wij gewoon onverantwoord. Het is geen kerntaak. Daar wil ik het gewoon bij houden."

De voorzitter: "Ga uw gang, mevrouw Luyer."

Mevrouw Luyer: "Nee, u begrijpt mijn vraag niet. Omdat u niet instemt, worden er nog meer miljoenen uitgegeven aan cultuur en kunst dan u zou willen, in plaats van minder."

Mevrouw Joosse: "Nee, als je hiermee instemt, dan stem je voor de cultuurnota. Dan stem je voor het uitgeven van miljoenen aan cultuur en dat wil de PVV niet."

De voorzitter: "U wordt het niet eens met elkaar. Wij gaan niet pingpongen dus de discussie is nu gesloten. Ik ga verder met de eerste termijn. Mevrouw Boode van de PvdA."

Mevrouw Boode: "Dank u, voorzitter. Over cultuur wordt vaak gezegd: alles van waarde is weerloos. Dat zou bijna betekenen dat je vanwege de bezuinigingen tegen de cultuurnota moet stemmen. Maar creatief maakt ook inventief. Meer zelfstandigheid, meer eigen verantwoordelijkheid is ook een goede ontwikkeling."

De heer Stuivenberg: "Voorzitter, bij interruptie. Dit is nu keer op keer en zeker ook bij deze regering en daar maakt u deel van uit, een onderlegger waarvan je zegt: ja, je moet de mensen meer in eigen kracht zetten. Maar dat kun je niet als je ze de mogelijkheid ontnemt om daar ook goed op in te spelen."

De voorzitter: "Mevrouw Boode."

Mevrouw Boode: "Ik ben wat dat betreft het wel met u eens. Ik haat overigens de uitdrukking: mensen in eigen kracht zetten. Dat doen mensen nog altijd zelf. Maar als overheid ben je wel verantwoordelijk voor de voorwaarden. Ik snap heel goed dat u zegt: wij willen de voorwaarden houden zoals ze zijn. Want dat zou ik ook het liefste doen. Ik zou het liefst meer geld uitgeven aan cultuur. Maar ik weet ook dat wij dat niet hebben. Wij voelen en weten ons ook gebonden aan een akkoord. Wij weten dat wij moeten bezuinigen. Daar ligt ook precies onze zorg. Want bezuinigingen worden op bezuinigingen gestapeld. Niet alleen wij bezuinigen maar ook de lokale overheden bezuinigen en de rijksoverheid bezuinigt. Het zijn twee kanten van de medaille."

De voorzitter: "De heer Stuivenberg wil nog een keer interrumpen."

De heer Stuivenberg: "Voorzitter, ik kan mevrouw Boode in grote lijnen volgen. Maar laten wij het dan in gelijke tred houden met alle andere zaken. Dat er bezuinigd moet worden, wordt ook door de SP niet ontkend. Het verbaast ons alleen dat er in dit dossier wel versneld wordt bezuinigd en wij er op andere gebieden veel milder in zijn."

De voorzitter: "Mevrouw Boode."

Mevrouw Boode: "Wij hebben met elkaar afgesproken wat wij hebben afgesproken. Daar voel ik mij en weet ik mij gebonden aan. Wij zoeken wel oplossingen om zaken te overbruggen. Bij de begrotingsbehandeling hebben wij dat bijvoorbeeld ook nog aan de orde gehad. Over Suburbia. Deze cultuurnota ademt wel een wenkend perspectief. Een prachtig cultuurlandschap in 2025. Maar daar zijn wij inderdaad nog lang niet. Ik hoop wel dat we daar komen. Dat betekent wel dat wij andere tijden hebben dan nu. Deze cultuurnota spreekt ook van coöperatie. Hij laat ook zien dat de overheid het alleen kan. Eigenlijk is dat nooit anders geweest. Alleen is de

waardering van eigen particulier initiatief wel eens minder groot geweest dan nu. Het is ook terecht dat de cultuurnota onderschrijft dat cultuur een kerntaak is voor de provincie. Ik ben ook helemaal geen voorstander van een gesloten huishouding of dat een provincie zich helemaal niet meer met cultuur zou bezighouden. Maar wij zijn er ook geen voorstander van dat provincies gaten dichtten die gemeenten laten vallen of die de rijksoverheid laat vallen. Wij weten ook met elkaar dat wij dat financieel helemaal niet kunnen. Hierdoor komt de provincie wel duidelijker in haar rol. Dat gaat om bovenlokale uitingen. Dat gaat om tweedelijns ondersteuning, dat gaat over cultureel erfgoed, monumenten, archeologie en de regionale omroep. De PvdA heeft steeds gesteld dat als het om cultuur gaat wij drie prioriteiten hebben. Dat is het voorzieningenniveau omhoog. Dat is de landschapskunst en dat is zeker, ook heel belangrijk, de cultuureducatie. Met name kinderen moeten in contact gebracht worden met cultuur. Zeker kinderen die dat niet vanzelfsprekend, van huis uit, meekrijgen. Cultuur is broodnodig. Het geeft jus aan het leven, het geeft energie en het leidt ook tot discussie. Maar dat hindert niet. Het stemt tot nadenken en het heeft economische waarde. Het verrijkt onze leefwereld en verbreedt de ontwikkeling van kinderen en mensen. In deze nota staan die 3 prioriteiten van de PvdA inderdaad. Het voorzieningenniveau staat in de investeringsagenda, komt terug in IFA. Wij gaan ervan uit dat bijvoorbeeld bij de Floriade ook de cultuur een kans krijgt. Het zit in ondersteuning en wij werken aan toegankelijkheid en cultuureducatie. Wij gaan er ook vanuit dat het 7^e landschapskunstwerk er uiteindelijk wel komt. Tot zover dus positief. Negatief is inderdaad die stapeling van bezuinigingen. Het verlies van voorzieningen wat we momenteel eerder zien dan de groei van voorzieningen. Dat betekent dat wij op dit moment niet dat mooie landschap hebben, dat mooie culturele landschap, maar een schraal landschap. Helaas! Dan kom ik nog tot een paar concrete punten. De reactie op de zienswijzen kwam bij ons wat hoekig over. De reactie van Almere ontbrak nog helemaal. Wij weten dat er inmiddels gesproken is met de gemeenten. Dat was ook een van de redenen om het vorige keer uit te stellen. Mijn vraag aan het college is: wat valt daar uit te melden? Verder spreekt de nota over het rijksprogramma cultuureducatie met kwaliteit en de oproep om daarop in te schrijven. Mijn vraag is of daar nog nieuws uit te melden is. Als laatste zou ik willen zeggen dat wij de kunstenaarsvereniging Flevoland hier veel vaker in de hal van het provinciehuis willen zien."

De voorzitter: "Dank u wel. De heer Siepel van de ChristenUnie."

De heer Siepel: "Dank u wel, voorzitter. Aan het begin van de bijdrage van mevrouw Boode viel mij een citaat binnen dat ik ooit een keer in een krantenkop zag staan: de cultuur gaat niet om de vraag wat iets kost maar om de vraag wat iets waard is. Ik denk dat we dat in ieder geval gauw met de PvdA eens zijn. Voorzitter, de ChristenUnie heeft in de opinieronde aangegeven dat de cultuurnota een bespreekstuk in de vergadering van deze Staten zou moeten zijn, omdat wij van een aantal zaken nog niet overtuigd waren. Met name wat betreft de verbinding tussen de steden en de kleine gemeenten in ons gebied; de verbinding tussen stad en platteland. Maar ook de wisselwerking podiumkunsten en het zicht op cultuureducatie. Onze vraagtekens in de opinieronde werden versterkt door het inspreken van wethouder Ruifrok namens vier gemeenten. Nadien hebben wij daar ook zowel met wethouder Ruifrok als ook met andere wethouders en gedeputeerde Ladders goed over kunnen spreken. Voorzitter de ChristenUnie kan niet anders dan in overeenstemming met het coalitieakkoord zeggen dat onze kerntaak van bovenlokaal en provinciaal belang dient te zijn. Dat betekent dat lokale initiatieven dus moeten voldoen aan criteria van provinciale uitstraling. Wat betreft de ontvlechting van cultuureducatie is centralisering nadrukkelijk met de gemeenten besproken. Dat is ons door de gedeputeerde verzekerd. Dit in navolging van de wet: specifiek cultuurbeleid, waarin staat aangegeven dat de gemeente gaat over de uitvoerende taken en de provincie over de ondersteuning en het Rijk met een inhoudelijke verdieping kan komen. Cultuureducatie is voornamelijk gericht op het primair onderwijs. De scholen moeten zelf de weg vinden naar ondersteuning. Maar dat moest nu ook al. De steunfunctie zal zich sterker richten op deskundigheidsbevordering en cultuurbeleidsplannen. Dat lijkt de ChristenUnie een goede zaak. Te veel en te vaak wordt cultuureducatie ad hoc toegepast. Vaak wordt vergeten dat basisscholen geormerkt geld krijgen van het Rijk dat ze nagenoeg vrij kunnen besteden aan cultuureducatie. Of dit nu voor lokale, regionale of landelijke initiatieven wordt ingezet, dat maakt niet uit. Wat niet besteed wordt, moet worden teruggestort. De kracht van de lokale steunfunctie moeten wij echter ook weer niet overdrijven. Kleine gemeenten als Urk hebben geen eigen steunfunctie en zijn

aangewezen op buurgemeenten. Lokale initiatieven ontstaan dan bijvoorbeeld net als de bibliotheek die steeds meer programma's voor primair onderwijs binnenhaalt. Wat de ChristenUnie betreft is daar niets mis mee. Kleine overheid, sterke samenleving. De ChristenUnie, voorzitter, is blij dat het ordedebat dat wij aan het begin van deze vergadering hadden, heeft geresulteerd in een amendement omdat daarmee recht wordt gedaan aan de afspraken die zijn gemaakt en de toezeggingen voor wat betreft het opnemen van deze criteria in de nota. Wij zullen om die reden niet alleen het amendement mede ondersteunen bij de indiening maar ook bij de stemming straks. We hebben nog een specifieke vraag aan het college. Dat betreft het moment waarop wij dit nu vaststellen in relatie tot de lopende subsidieaanvragen. De Staten zijn al benaderd door een aantal culturele instellingen die aangeven dat zij, door het late moment van vaststellen, in de problemen komen. De vraag aan het college is: ziet u ruimte om bijvoorbeeld door het toepassen van coulance, deze instellingen iets meer gelegenheid te geven om tot een goed onderbouwde aanvraag te komen zo daar vanuit die instellingen behoefte aan is. Dat was onze bijdrage, voorzitter."

De voorzitter: "Dank u wel. Ik kijk even naar mijn rechterzijde. Mevrouw Meursing van de VVD fractie, ga uw gang."

Mevrouw Meursing: "Dank u wel, voorzitter. De VVD vindt het ook belangrijk om deze nota vanavond vast te stellen. Het is vooral belangrijk, zeggen wij, voor de instellingen. Zij hebben duidelijkheid nodig. Helaas dienen er bezuinigingen plaats te vinden vanwege de recessie. Wij begrijpen ook dat het voor instellingen moeilijk is om nieuwe rollen te vinden en nieuwe manieren om de uitingen die zij willen geven binnen kunst en cultuur, voort te zetten. Maar wij denken dat een aantal organisaties daar al veel mogelijkheden toe ziet en dat ook al uitvoeren. Belangrijk zijn natuurlijk ook de prestatie-indicatoren. Die gaan nu via het amendement toegevoegd worden. De VVD zal dat van harte ondersteunen zodat duidelijk wordt wat er van instellingen verwacht wordt. Tot zover mijn bijdrage. Dank u wel."

De voorzitter: "Dank u wel. De fractie van D66, de heer Kok."

De heer S.J.Kok: "Dank u wel, voorzitter. Voorzitter wij kunnen inhoudelijk instemmen met het voorgestelde beleid. Het past binnen de kaders van de begroting 2013 en de ombuigingen die onvermijdelijk zijn. Zo richt de provincie zich meer op haar kerntaken. Ik heb net bij het ordedebat al aangegeven dat de prestatie-indicatoren echt onderdeel moeten uitmaken van de nota. We moeten leren van de rekenkamer onderzoeken rond CMO, bijvoorbeeld. We hebben daar met zijn allen afgesproken dat wij dat heel belangrijk vinden ten behoeve van de evaluatie van het beleid. Wij vinden het heel belangrijk dat zij nu via het amendement kunnen worden toegevoegd. We hebben het amendement mede ingediend."

De voorzitter: "Dank u wel. GroenLinks, de heer Miske."

De heer Miske: "Dank u wel, voorzitter. Wij zien de cultuurnota echt als een voortvloeisel uit het coalitieakkoord. De bezuinigingen op cultuur doen ons pijn in het hart. De brandbrief die iedereen heeft gekregen van de culturele instellingen om het subsidiebeleid 2013 conform het beleid 2012 uit te voeren, daar staan wij positief tegenover. Daar zou ik ook graag een reactie op willen krijgen van andere fracties en van de gedeputeerde. In de cultuurnota wordt er gekozen voor boven regionaal. Dat heeft automatisch centralisatie en het wegtrekken uit het buitengebied tot gevolg. Wij stellen ons de vraag of dat wel juist is. Wij zijn blij met het amendement. Daar gaan wij ook zeker mee instemmen. Wij waren eigenlijk verbaasd dat de cultuurnota onveranderd ten opzichte van de vorige keer op de agenda stond. Helaas hebben wij in commissie geen discussie kunnen hebben over de prestatie-indicatoren zoals die geformuleerd zijn. Een snelle blik leert dat ze nog niet 'smart' geformuleerd zijn en of het ook de juiste indicatoren zijn, kunnen wij op zo korte termijn niet beoordelen. Wij zijn blij met het amendement dat het college oproept om ze concreter en kwalitatiever te maken. Dat was, tot nu toe, mijn inbreng."

De voorzitter: "Dank u wel. Is er nog een fractie die hierover het woord wil? Dat is niet het geval. Dan vraag ik de gedeputeerde om achter de kathedraal op een aantal kwesties te reageren voor zover hij denkt dat, dat nodig is."

Gedeputeerde Appelman: "Voorzitter, dank u wel. Ik waardeer het zeer dat de SGP bereid is om constructief met ons mee te blijven denken, ondanks een aantal principiële bezwaren die zij geuit heeft. Om dan maar meteen op het amendement te komen. Ja, het is betreuenswaardig dat het op deze manier tot stand moet komen. Ik neem daar ook de verantwoordelijkheid voor. Ik aanvaard ook dat wat u in het amendement aan ons opdraagt. Wij zullen zorgen dat wij, in overleg met u, tot een aanpassing komen. De SP spreekt over terug naar de kerntaken. Verschraving, minder middelen. Kunst en cultuur worden als eerste geraakt. Ik zou dat wat willen relativeren. Kunst en cultuur krijgen ook een rol in de bezuinigingen. Het is niet: zij komen als eerste aan de beurt, maar er wordt ook op bezuinigd. Als het gaat over de centralisatie van de cultuureducatie dan verwacht ik daar begin volgend jaar echt duidelijkheid over. Waar u, denk ik, naar verwijst is het programma: cultuureducatie met kwaliteit. Dat is inderdaad heel veelbelovend en daar zullen wij ook maximaal op inspelen. De PvdA spreekt inderdaad over de droom. Ja, dat is wel een perspectief dat wij hebben geschetst. Weliswaar een perspectief dat reikt tot 2025, maar ook een perspectief dat, denk ik, mooi zicht biedt op daar waar wij nu met elkaar aan willen gaan werken. Inderdaad ook op basis van hernieuwde samenwerkingsvormen en ook inderdaad met eigen initiatief. Wij zullen ook onze rol moeten vinden om dat eigen initiatief te stimuleren. Ja, de zienswijze van Almere. Ik begrijp uw opmerking. Ik hoop ook dat u er begrip voor heeft dat die echt veel te laat kwam. Voor het overige is het gesprek met de gemeente in goede, constructieve sfeer verlopen. De ChristenUnie spreekt ook over de centralisatie van de cultuureducatie. Ik heb u gezegd dat daar begin volgend jaar echt meer duidelijkheid over komt. Dat het dan inderdaad gaat over de invulling van onze tweedelijns ondersteuningsrol, zal ik maar zeggen. Dan zijn er verschillende fracties die naar de brief verwijzen. Ik denk dat het goed is om dat even in perspectief te zetten. Alle cultuurorganisaties zijn echt op meerdere momenten geïnformeerd over ons voornemen ten aanzien van de bezuinigingen. Op 14 juli 2011 zijn alle instellingen die subsidie van de provincie ontvangen hierover per brief geïnformeerd. Ook in de afgegeven beschikkingen voor 2012 is al gemeld dat het niet vanzelfsprekend is dat de instelling in 2013 wederom dezelfde subsidie zou kunnen ontvangen. Ook in de aanloop naar onze hele herijkingoperatie van de cultuurnota is daar in een zogenaamd cultuurcafé, waar het concept cultuurnota werd gepresenteerd aan de instellingen, over gesproken. In die zin, denk ik, dat wij onze ombuigingen zorgvuldig hebben ingeleid. In 2012 hebben wij reeds € 35.000 gekort op het totale budget voor de podiumkunsten. In het concept cultuurnota is ook al duidelijk dat het totale budget dat beschikbaar is voor 2013 een stuk lager is dan dat van 2012. Ja, dan zitten we nu met de situatie dat de behandeling uiteindelijk in december heeft plaatsgevonden. Daarbij bestond het risico dat de sluitingsdatum voor de aanvragen van de subsidie zou verschuiven naar een datum later dan 5 januari. De instellingen zouden dan lang in onzekerheid blijven zitten. Wij hebben daarop ingespeeld door alle subsidieaanvragers al een brief te sturen waarin de uitgangspunten voor het aanvragen van subsidie voor podiumkunsten met hen gecommuniceerd zijn. Zodanig dat zij met hun aanvraag daarmee rekening zouden kunnen houden. Desalniettemin zullen wij echt alles op alles zetten om de aanvragen zo snel mogelijk te beoordelen en zo snel mogelijk te beschikken. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee het meeste dat aan de orde is geweest wel beantwoord heb."

De voorzitter: "Is er iemand die een vraag gesteld heeft of een opmerking gemaakt heeft waar u nog een reactie op mist? Ik heb ook het idee dat u volledig bent geweest. Laten wij dan aan de tweede termijn beginnen, voor zover u dat wenst. Welke fractie wenst in de tweede termijn het woord? Dat is niet het geval. Dan ga ik het amendement in stemming brengen. Wie stemt voor het amendement om het onderwerp: lijst van prestatie indicatoren, toe te voegen aan het voorstel. Wie is voor?"

Stemming amendement

Voor stemmen: PvdD, GroenLinks, D66, SP, SGP, CDA, ChristenUnie, PvdA, VVD.

Tegen stemmen: PVV

Dan breng ik nu het voorstel in stemming met als onderdeel het amendement dat daarop is aangebracht. Wie is voor het voorstel inclusief het amendement?

Stemming cultuurnota

Voor stemmen: PvdD, GroenLinks, D66, SGP, CDA, ChristenUnie, PvdA, VVD

Tegen stemmen: SP en PVV

Daarmee is het voorstel aangenomen.

9. *Motie vreemd aan de orde van de dag*

De voorzitter: "Aan de orde is de motie vreemd aan de orde van de dag zoals het CDA heeft aangekondigd. Mevrouw Schotman mag ik u vragen de motie toe te lichten? Gaat u maar achter de kathedraal staan."

Mevrouw Schotman: "Voorzitter, dank u wel. Motie vreemd aan de orde van de dag betreffende de verbreding van de A27. De CDA fractie heeft gemeend toch een win-win situatie te bereiken. Daar zijn we natuurlijk altijd allemaal voorstander van, kan ik me zo voorstellen. Wat is er aan de hand? De A27 zal worden gereconstrueerd. Praktisch gezegd: hij ligt er technisch gezien niet goed in. Hij zou volgend jaar als het ware opnieuw moeten worden aangelegd. Wel op hetzelfde tracé. Als je kijkt naar het tracé zelf dan is dat eigenlijk al berekend op een verbreding van: van 2 x 2 rijstroken naar 2 x 3 rijstroken. Wat dat betreft zou het dan ook een hele mooie gelegenheid zijn om de toegang tot Flevoland en de ontsluiting van Flevoland daarin gelijk te verbeteren. Wij weten allemaal dat de groei van Flevoland zowel qua inwoners als qua economie, daar gaan we natuurlijk nog steeds vanuit, zal leiden tot meer verkeersbewegingen. Dat zou meteen implicaties hebben voor de A27. Op dit moment bestaat bij het Rijk echter nog steeds de indruk dat vanuit de regio, en zeker vanuit Flevoland, er niet zozeer een aanleiding bestaat of een behoefte bestaat om die verbreding nu te realiseren. Anders gezegd: het was een beetje stil op dit front in Flevoland. Het CDA heeft daarom gemeend om daar nu, op dit moment, toch verandering in aan te willen brengen. Met deze motie willen wij GS verzoeken om in overleg te treden met het Rijk om toch die win-win situatie te bereiken en zowel de reconstructie als de verbreding in één keer te realiseren. De uitvoering staat al gepland voor 2013. Het zou klaar zijn in 2015. Dat is dan meteen een mooi moment om vooruitlopend op de aanpak van de A6, A1 en A9 reconstructie, te zorgen dat deze weg dan al klaar is. Dat hij tijdens de uitvoering van die reconstructie gebruikt kan worden als alternatieve ontsluiting van Flevoland. Tot zover mijn toelichting."

De voorzitter: "Dank u wel. De motie wordt op dit moment uitgedeeld. Het onderwerp lijkt mij volstrekt helder. U hebt het duidelijk toegelicht. Is er iemand van de fracties die hierover het woord wil? Mis ik iemand? De heer Miske van GroenLinks. U hebt het woord. Mevrouw Schotman blijft u alstublieft nog even staan. De heer Miske."

De heer Miske: "Ja, dank u wel. Kan mevrouw Schotman uitleggen wat nu precies de noodzaak is voor het verbreden van de A27? Waar de financiering vandaan moet komen en welk probleem het oplost? Hoe kijkt zij tegen het openbaar vervoer aan in deze zaak?"

De voorzitter: "Mevrouw Schotman."

Mevrouw Schotman: "Voorzitter, dank u wel. Ik bespeur bij GroenLinks dat zij inderdaad niet regelmatig gebruikmaakt van de A27 en al helemaal niet tijdens de spits. Daar zal zij zo haar motieven voor hebben. Maar er zijn een heleboel inwoners in Flevoland die dat wel doen en dagelijks in de file geraken. Dat kost heel veel reistijd en oponthoud. Dat maakt dat wij er als Flevoland zeker niet aantrekkelijker op worden om je daar als bedrijf te vestigen of om er te gaan wonen. In die zin heeft Flevoland er, denk ik, een groot belang bij om dit dagelijks terugkerend probleem op te lossen en preventief verergering te voorkomen. Nu doet zich de gelegenheid voor op een praktisch moment, er wordt immers al gereconstrueerd en er is ruimte om die verbreding te kunnen realiseren. Daardoor zal het in één werk uitgevoerd kunnen worden waardoor de meerkosten gering zullen zijn voor het Rijk. Ik kan er misschien nog even aan toevoegen dat er natuurlijk ooit wel een verbreding op het programma staat. Ik snap dat GroenLinks daar wel wat teleurgesteld over zal zijn maar die verbreding staat pas over een jaar

of 15 à 20 geprogrammeerd. Dat is natuurlijk veel te laat. Het openbaar vervoer is natuurlijk een interessant aanvullend vervoermiddel. Wij zijn als CDA ook ontzettend blij en content met de Hanzelijn. Dat is natuurlijk een andere route. Maar wij zijn ook wel zo realistisch dat, dat niet de volledige vervoerscapaciteit van Flevoland zou kunnen dekken."

De voorzitter: "Dank u wel. Nog andere vragen? De heer De Reus van de VVD. Ga uw gang."

De heer De Reus: "Ja, ik heb deze motie vreemd aan de orde van de dag gelezen en op zich zullen wij er ook mee instemmen. Ik heb toch wel een vraag. Waarom staat onder verzoeken het college; dragen het college op: zich maximaal en zichtbaar in te spannen om het Rijk te doordringen van de actuele noodzaak en kans tot verbreding van de A 7 naar 2 x 3 rijbanen. Prima! Maar dan komt het: Tenminste voor het Flevolandse deel. Dat lijkt natuurlijk heel leuk maar u weet net zo goed als ik dat de file op het Flevolandse deel ontstaat op het Utrechtse deel. Namelijk eerst het stuk bij Bilthoven en daarna automatisch tussen de A1 en de brug bij Flevoland. Daardoor komt er file op het Flevolandse deel. Dus als u de motie sterker zou willen maken dan zou u eigenlijk de gedeputeerde op moeten dragen om samen met de gedeputeerde van Utrecht te zorgen dat, dat stuk verbreed wordt. Want daar zit het fileprobleem. Ik kan u helpen. Ik zit elke ochtend in de auto en ik ben heel vroeg. Ik mis de file over het algemeen net. Maar na mij, niet omdat ik langzaam rijdt, ontstaat een enorme file."

De voorzitter: "Er moet toch een oorzaak zijn. Ik verzamel even de vragen voordat u reageert. Zijn er nog anderen die vragen willen stellen? De fractie van de PVV. Mevrouw Joosse."

Mevrouw Joosse: "Dank u wel, voorzitter De PVV vraagt zich wel af of de VVD fractie dan niet unaniem voor is? Want zij hebben mee getekend met het amendement."

De heer De Reus: "Dan hebt u niet goed geluisterd. Ik wil het nog een keer herhalen. De VVD fractie zal voor deze motie stemmen maar ik heb nog wel een vraag. Dat is nog steeds unaniem. Maar het is niet erg hoor. Ik vind het niet erg om het nog een keer uit te leggen."

De voorzitter: "De fractie van de VVD zal dus unaniem voornstemmen. Dat hebben wij geconstateerd. Nog andere fracties die een vraag aan mevrouw Schotman willen stellen? De heer van Klaveren. Ga uw gang."

De heer Van Klaveren: "Ja, ik heb nog een vraag aan de VVD. U geeft aan: wij zijn unaniem voor. Ongeacht het antwoord bent u dus voor. De hele vraag was dus totaal overbodig."

De heer De Reus: "Nee, mijn vraag is helemaal niet overbodig. Ik help mevrouw Schotman om de motie nog sterker te maken. Ik hoop dat ze daarop zal willen ingaan. Maar ongeacht haar antwoord vinden wij de verbreding van de A27 altijd belangrijk. U kent ons partijprogramma heel goed. Dus die verbreding en die infrastructuur is gewoon belangrijk. Daar vinden wij elkaar ook eens een keer, collega."

De heer Van Klaveren: "Dat is op zichzelf mooi, zeg ik via de voorzitter. Alleen als het gaat om partijprogramma's en regeringsverklaringen en noem alles maar op dan wisselt dat nog al eens bij de VVD. Vandaar dat het goed is om even te vragen of dit wel echt is wat u vindt."

De voorzitter: "Ik heb het idee dat deze discussie afgerond kan worden. Dat bent u met mij eens? Zijn er nog andere fracties die mevrouw Schotman een vraag willen stellen? Ik was aan het inventariseren. Dat is niet het geval. Mevrouw Schotman."

Mevrouw Schotman: "Dank u wel, voorzitter. Wat was de vraag ook alweer?"

De heer De Reus: "Moet ik ook alles herhalen?"

De voorzitter: "De oorzaak van de file zou verderop op de weg plaatsvinden."

Mevrouw Schotman: "Ja, dat was helder. In ieder geval ben ik de heer De Reus erkentelijk voor zijn verslaglegging over zijn dagelijkse praktijkervaring. Ik kan hem daar alleen maar in gelijk geven. Als u de motie even helemaal uitleest dan wordt meteen aan uw verzoek voldaan. Door GS te verzoeken samen op te trekken met de besturen van Noord-Holland, want er is ook een stukje Noord-Holland bij, en Utrecht. Om de verbreding helemaal door te trekken naar Utrecht. Het tracé biedt daar ook de ruimte voor. Ik ga niet het bestuur van Flevoland die bestuurlijke reikwijdte toedichten. Zij moet natuurlijk invloed uitoefenen op het gebied waar zij over gaat. Vandaar die opsplitsing. Ik hoop dat het hiermee voldoende is toegelicht."

De voorzitter: "Misschien is het goed dat de gedeputeerde nog even een reactie geeft op de motie. Dan kunnen wij daarna tot stemming overgaan."

Gedeputeerde Appelman: "Voorzitter voor deze motie hebben wij geen schorsing nodig. Het wordt toch nog een mooie avond want mevrouw Boode schetst een droom voor 2025 in tijden van ombuigingen en mevrouw Schotman schetst een perspectief van 2025 dat wij misschien wel naar 2013 toe kunnen halen in tijden van recessie. Als wij de strekking van deze motie op ons laten inwerken dan heeft u ons misschien wel op een goed spoor gezet. Dat spoor zullen wij conform deze motie, zoals u dat omschrijft, gaan bewandelen. Wij zullen kijken waar wij dan uitkomen."

De voorzitter: "Het college heeft dus geen bezwaar tegen deze motie. Hebt u behoefte aan een tweede termijn of kunnen wij tot stemming overgaan? Dan breng ik de motie in stemming. Wie is voor deze motie?"

Stemming motie vreemd aan de orde van de dag

Voor stemmen: PvdD, D66, SP, PVV, CDA, SGP, ChristenUnie, PvdA en VVD

Tegen stemmen: GroenLinks

Er is één stem tegen van GroenLinks. Daarmee is de motie aangenomen. Daarmee is agendapunt 9 voldoende behandeld."

10. Sluiting

De voorzitter: "Ik wijs u nog eens op datgene dat u ongetwijfeld al is opgevallen namelijk dat u een dambord voor uw neus heeft aangetroffen. Daarin zit een heel bescheiden kerstpakketje. Ik heb begrepen dat het iets met pannenkoeken te maken heeft. Daar wens ik u uiteraard veel plezier mee. Vervolgens wil ik u ook nog onder de aandacht brengen dat dit de laatste vergadering is van onze griffier Inge Rozema. Wij hebben daar in het presidium al uitgebreid aandacht aan besteed. Het is toch goed om het hier nog even te verwoorden. Zij heeft het, wat ons betreft, uitstekend gedaan in niet altijd eenvoudige omstandigheden. Wij zien dan ook dat de griffie op een aantal onderdelen goed is ontwikkeld en gegroeid. Daarmee wordt de griffie op een prettige manier overgedragen aan onze nieuwe griffier. Waarmee niet gezegd is dat er niet nog veel te doen is. Maar er is waarachtig wel wat gebeurd. Inge ook vanuit de Staten is daar alle waardering voor. Wij hebben een pakket voor je meegenomen met regioproducten. Ik hoop dat je een aanhangwagen bij je hebt. Hij staat hier achter mij. Ik laat hem even staan want anders moet je er zo mee sjouwen. Maar het is voor jou bedoeld en misschien is het goed als de Statenleden na de vergadering nog even langskomen om je een hand te geven als afscheid. Het is onze laatste vergadering van het jaar dus ik wens u allen: goede feestdagen, een goede oudejaarsavond, als ik u niet meer zie. Ik hoop u allen op de nieuwjaarsbijeenkomst op 2 januari weer te ontmoeten. Wel thuis!"
(21.25 uur)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten gehouden op 16 januari 2013

de griffier,

de voorzitter,